

Општина Охрид
Сектор за туризам и локален економски развој
Одделение за туризам

ПРЕДЛОГ

**Г2 ПРОГРАМА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ТУРИЗМОТ НА ОПШТИНА
ОХРИД ЗА 2018 ГОДИНА**

Ѓоко Апостолов
Раководител на Сектор за ТЛЕР

Вовед

Имајќи ги во предвид историското и културното наследство, еколошки чистите предели, природната гордост – Охридското езеро, на развојот на туризмот, како особено важна дејност, се посветува особено внимание. Креирањето на активности, мерки и политики за најдобро искористување на потенцијалите и континуиран развој на туризмот налага изработка на програма која во целост ги опфаќа формите и облиците за одржлив развој.

Програмата за поттикнување на туризмот се однесува на луѓето од локалната заедница кои преку меѓусебна соработка допринесуваат за организиран пристап на туристичкиот пазар.

Институционалните мерки и конкретни проекти несомнено ќе ја одразат посветеноста и ангажираноста на стручниот кадар во насока на подобрување на квалитетот на туризмот и пораст на локалниот економски бенефит на учесниците во туристичкиот сектор.

Непосредното учество на релевантните фактори од сферата на туризмот, во процесот на планирање на програмата, претставува основа за создавањето на изворната слика за местото, имиџот и комплетниот туристички производ кој треба да се понуди на туристичкиот пазар. Преку заеднички напори кои овозможуваат создавање на заедничка визија ќе се идентификува широк спектар на активности и ќе иницираат создавање на здрава основа врз која ќе се планираат понатамошните активности а сето тоа ќе допринесе за мултиплицирање на бројот на гости и задоволни посетители.

Согласно **Програмата за поттикнување на развојот на туризмот**, вклучени се програмите за работа и буџетското планирање на средствата предвидени како приход од Таксата за Привремен престој, при што Секторот за Туризам и Локален Економски Развој, за буџетската 2018 година ја предвидува програмата поврзана со буџетската ставка **Г2: Поттикнување на развојот на туризмот**.

ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА 2018 Г.

За реализација на Програмата за 2018 во износ од **12.000.000,00 ден.** ќе бидат обезбедени средства од следниве приходи:

Средствата предвидени како приход од Таксата за Привремен престој	6.000.000,00 ден.
Приходи од донации	6.000.000,00 ден.
Вкупно приходи за 2018	12.000.000,00 ден.

I. ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ТУРИЗМОТ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2018 ГОДИНА

Општина Охрид преку Секторот ТЛЕР и Одделението за туризам, согласно своите надлежности и задолженија, а во насока на поттикнување на развојот на туризмот за 2018 година, ја базира **“Г2 Програмата за поттикнување на развојот на туризмот за 2018 година“** која ќе се реализира преку следните активности:

1. УПРАВУВАЊЕ СО ТУРИСТИЧКИ ДЕЈНОСТИ

1.1. Изработка на Стратегија за развој на туризмот на општина Охрид - активни мерки за подобрување на конкурентноста и услугите во туристичко – угостителскиот сектор

Изработката на Стратегијата се реализира во рамки на ИМЕ Програмата имплементирана од Swiss Contact и општина Охрид како главен координатор на активностите. По нејзиното финализирање Стратегијата ќе биде разгледана на јавана расправа на која ќе бидат поканети релевантните чинители во туристичкиот сектор и јавноста, по што истата ќе биде ставена на разгледување и усвојување пред Советот на општина Охрид. Со донесувањето на Стратегијата ќе се подигне нивото во туристичкиот сектор и ќе се одредат насоките на идниот развој на Охрид како главен туристички центар во регионот.

Средствата за реализација на планираните активности се обезбедени од ИМЕ Програмата.

Предвиден Буџет

130.000,00 ден

1.2. Управување со туристичките дејности од мал обем во надлежност на единицата на локална самоуправа Општина Охрид

Локалната самоуправа согласно надлежностите и законските обврски, преку Секторот за ТЛЕР – Одд. за туризам во 2018 ќе продолжи со активностите за управување со туристичките дејности од мал обем во кои влегуваат:

- Евиденција, регистрација, категоризација како и продолжување на решенијата за категоризација на сместувачки капацитети од мал обем.
- Евиденција и регистрација на даватели на услуги во селски, етно и еколошки туризам,
- Евиденција и регистрација на даватели на услуги за туристичка дејност – вршење на услужни дејности, изнајмување на пловила за забава (сандолини), даска за едрење и слично..),
- Евиденција и регистрација на даватели на услуги за туристички услужни дејности поврзани со водениот превоз кои се реализираат со пловен објект со јачина на мотор кој не надминува 10 коњски сили и кој вклучува превоз на максимум 12 лица.

Предвиден Буџет

0,00 ден

1.3. Субвенционирање на приватни станоиздавачи од мал обем

Согласно законската регулатива, регистрираните и категоризирани станоиздавачи од мал обем кои редовно ги подмируваат обврските за плаќање туристичка такса ќе бидат субвенционирани на полугодишна основа, односно по евидентирање на уплатената туристичка такса од страна на приватниот станоиздавач, во период од 6 месеци. Субвенционирањето е планирано да биде на износ од 100% од уплатената туристичка такса, при што одобрената субвенција на регистрираниот станоиздавач ќе му биде доделена наменски, односно средствата ќе мора да бидат реинвестирани во сместувачкиот капацитет. При тоа, регистрираниот станоиздавач ќе биде обврзан за средствата во висина од субвенционираната Туристичка такса да набави опрема, мебел, помагала и други производи кои ќе мора да бидат искористени во неговиот сместувачки капацитет, а исплатата ќе се врши по претходно добиени финансиски документи (фактури, фискални смети и сл.) за набавените продукти. На овој начин, ќе се стимулира од една страна подобрување на квалитетот и стандардите на сместувачките капацитети преку директно реинвестирање на туристичката такса, а од друга страна ќе се стимулира локалната економија во функција на развој на туризмот. Воедно, приватните станоиздавачи ќе бидат стимулирани за редовно и навремено плаќање на туристичката такса, со што се очекува зголемување на уплатата, од една страна, како и добивање на пореален приказ за бројот на остварени ноќевања од друга страна.

Предвиден Буџет

800.000,00 ден

Вкупно планиран буџет за 1:

930.000,00 ден

2. ПРОМОЦИЈА НА ОХРИД КАКО ТУРИСТИЧКА ДЕСТИНАЦИЈА

2.1 Електронски маркетинг и онлајн промоција на туристичката понуда на Охрид

Преку оваа активност е предвидено и изработка на мобилна апликација преку која сите коирсници ќе имаат можност да се запознаат со туристичката понуда и услуги од Охрид преку преносните уреди (мобилни телефони, таблети и сл).

Преку оваа активност ќе се олесни пристапот до туристичките информации за градот Охрид на сите потенцијални корисници.

Предвиден Буџет **100.000,00 ден**

2.2 Туристичка промоција на Охрид и регионот во странски и домашни печатени и електронски медиуми

Оваа активност ќе биде реализирана преку соработка со релевантни печатени и електронски медиуми од областа на туризмот со цел промоција на туристичката понуда и потенцијалите на Охрид. Активноста ќе се реализира преку објавување на статии, репортажи и реклами за Охрид со цел приближување на туристичкиот потенцијал на Охрид до граѓаните во земјите каде се печатат и дистрибуираат овие магазини.

Предвиден Буџет **150.000,00 ден**

2.3. Организација на промо-тура „Охрид 2018“.

Промотивните тури кои беа реализирани изминатите години се покажаа како ефективен и финансиски оправдан облик на непосредна промоција на Охрид како туристичка дестинација, а од друга страна со посетата на туристичките субјекти се остварува директен облик на деловна соработка помеѓу локалните туристички работници со туристичките чинители кои учествуваат во промотивната тура. Промотивната тура предвидува деловен престој на претставници на туристички организации (агенции, туроператори, авиопревозници) и медиуми од таргетираните странски земји, кои престојуваат во Охрид 3-4 дена, при што се запознаваат со туристичкиот потенцијал на градот и околината и остваруваат повеќе деловни средби со претставници на туристичкиот сектор од Охрид. Целта е да се дефинираат и креираат нови пакет аранжмани за Охрид и воедно да се направат поголем број на промотивни репортажи за градот и околината.

Предвиден Буџет **300.000,00 ден**

2.4. Организација на „Охрид Гастро Тура – Ohrid Gastro Tour“

Оваа активност предвидува гостување на неколку врвни светски готвачи / гастрономи од различни земји со Мишелин ѕвезди кои за време на неколкудневниот престој во Охрид, во различни угостителски локали ќе имаат задача преку готвење со исклучиво домашни – охридски производи, да изнајдат начин за изработка и подготовка на нови специјалитети како и нивно вклучување во менијата на локалните угостители а со тоа да допринесат во збогатувањето на туристичкиот производ на градот. Воедно преку овој настан ќе биде одржана и обука на локалните готвачи за подготовка на нови типови на храна и збогатување на менијата.

Предвиден Буџет **350.000,00 ден**

2.5. Меѓународна промоција на туристичкиот потенцијал на Охрид

Оваа активност опфаќа промоција на туристичкиот потенцијал на Охрид во таргетираните странски земји кои по извршени анализи се покажале како потенцијални туристичко-емитивни подрачја. Директните промоции кои ќе се организираат преку оваа активност, а е предвидено да се реализираат во соработка со Амбасадите на РМ во однапред селектирани земји, предвидуваат настан на кој ќе биде извршена видео презентација на туристичкиот потенцијал на Охрид, презентација на охридската гастрономија, како и организирање на непосредни средби на туристички работници од Охрид со туристички работници од земјата домаќин со цел отворање на можности за склучување на директни договори за креирање на пакет аранжмани. Оваа активност ќе се реализира во соработка со Националната Агенција за поддршка и промоција на туризмот, хотелските асоцијации, туристичките агенции и туроператори.

Воедно, во оваа активност предвидени се директни или индиректни претставувања на Охрид на туристичките берзи и самими и други промотивни настани во странски земји.

Особено внимание ќе биде посветено на саемите во Белград, Утрехт, Варшава и Софија, дестинации и држави од каде доаѓаат најголемиот број на гости и посетители во Охрид во текот на целата година

Предвиден Буџет

550.000,00 ден

2.6. Организација на манифестации и поддршка на различни активности и настани поврзани со промоција на туристичките производи

Активна и непосредна презентација на целокупната понуда во сегментот на алтернативните форми на туризмот како стопанска гранка која што најнепосредно носи економски бенефит на најширок круг на семејства и граѓани на општината е целта на оваа програмска активност. Во рамки на оваа програмска активност ќе се реализираат повеќе видови на манифестации, меѓу кои:

- Традиционална туристичко - промотивна манифестација **“Охридска софра 2018”**, која има за цел да го промовира руралниот туризам и традиционалните јадења од охридскиот регион.
- **Фестивалот “Вино и сирење 2018”**. Овој фестивал ги има сите предуслови на своевиден мини саем на кој се презентираат виното и сирењето како дел од традиционалната македонска гастрономија, а заради неговата корисност се очекува да прерасне во значаен туристички настан во Охрид, права можност за презентација на новите техники на маркетинг и продажба, поттикнување на партнерски врски и воведување дополнителни стимулативни мерки.
- **“Денови на мед”**. На оваа манифестација предвидено е да се промовираат медот и производите од мед, а истата ќе биде одлична можност за охридани и гостите во Охрид да вкусат квалитетен мед и производи од мед.
- **Ohrid craft expo**. Целта на манифестацијата „Ohrid craft expo“ е да го промовира занаетчиството и занаетчиите, односно нивните производи и услуги, да го доближи занаетчиството до младите луѓе, до граѓаните и до институциите, да поттикне континуирана кампања за промоција на занаетчиството како фактор за економски развој, за зачувување на традицијата и културата на нашата земја, како и можност за подобрување на квалитетот на живеење на граѓаните кои се занимаваат со занаетчиска дејност.

Предвиден Буџет

300.000,00 ден

2.7. Организација на промотивни активности и настани во соработка со туристичко угостителскиот сектор на Охрид

Оваа активност произлегува како резултат на меѓусебната соработка на локалната самоуправа и туристичко угостителскиот сектор во насока на изнаоѓање на начини и методи за подобрување на имуџот на Охрид, воведување на нови туристички производи и зголемена промоција на градот на национално и меѓународно ниво. Активностите ќе бидат поддржани и реализирани заедно со ХОТАМ, АТАМ, Угостителскиот Еснаф на Охрид, Туристичкиот Кластер „Еден“, Здружението на туристички водичи“ и сл. Во нив се предвидени организација на промотивни настани од типот

меѓународна велосипедска тура, избор на најдобри бармени, изнаоѓање и избор на најатрактивни локации за wellness активности и сл. Сите овие активности ќе бидат организирани во соработка и координација со соодветните чинители од секоја област, со цел изнаоѓање на нови форми и туристички производи како и директна промоција на градот и туристичкиот производ.

Предвиден Буџет **400.000,00 ден**

2.8. Организација на “БЕЛО ЛЕТО 2018”

Со традиционалната манифестација “БЕЛО ЛЕТО 2018” симболично се означува почетокот на летната туристичка сезона во Охрид. Оваа манифестација вклучува повеќе активности од културно уметнички карактер, но и настани на кои ќе се промовира туристичката понуда на Охрид. Настаните е предвидено да е организираат со поддршка исоработка на повеќе локални институции од културниот и забавниот домен, како и со вклучување на туристичко угостителскиот сектор во изработката на програмата за настанот како и за неговата имплементација.

Предвиден Буџет **450.000,00 ден**

2.9. Изготвување на печатен и електронски промотивен материјал за Охрид

Оваа активност вклучува изготвување на печатен и електронски промотивен материјал за одделни сегменти на туристичката понуда на Охрид. Во рамки на истата предвидено е изработка на нов и репринт на постоечкиот промотивен материјал.

Предвиден Буџет **900.000,00 ден**

Вкупно планиран буџет за 2: **3.500.000.00 ден**

2. РАЗВОЈ НА ТУРИСТИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА

3.1. Туристички информативен центар

Во центарот на Охрид во рамки на проектот WATERNET е поставен Туристички Информативен центар со цел давање на информации за сместувачки капацитети, дистрибуција на промотивен материјал за Охрид, календар на настани и други услуги кои произлегуваат во текот на работењето ќе бидат дел од активностите на туристичкиот информативен центар. Добивањето информации поврзани со туристичката понуда на градот е од круцијално значење за привлекување туристи. Секој добро информиран гостин ќе може да ужива во предностите и благодетите кои ги нуди градот. Средствата во оваа ставка се предвидени за покривање на режиските трошоци неопходни за негово функционирање. Воедно, потребно е да се набави и постави инвентар за нормално функционирање на информативниот центар.

Предвиден Буџет

120.000,00 ден

3.2. Обележување (сигнализација) на туристичките места

Со цел континуирано подигање на квалитетот на туристичката инфраструктура, ќе бидат поставени информативни табли, патокази и друга друга туристичка сигнализација на одредени локации и објекти на територијата на општина Охрид.

Воедно планирано е поставување на hot spot бесплатен интернет на неколку најпосетувани локации во Охрид. На овај начин посетителите ќе имаат можност бесплатно да користат интернет со цел добивање на информации за туристичка понуда и услуги на градот.

Предвиден Буџет

300.000,00 ден

3.3. Финансирање на локални микропроекти со цел поттикнување на развојот на туризмот

Целта на оваа активност е поттикнување на развојот на туризмот, развој на нови туристички производи и нивна промоција со финансиска поддршка на Општина Охрид во вид на мали грантови. Проектите кои ќе се одобруваат и финансираат мора да имаат за цел општествена корист во насока на збогатување на туристичката понуда или подобрување на туристичката инфраструктура. Активноста ќе се реализира преку објавување на јавен повик за финансирање на микропроекти со право на учество на НВО-и, Месни и Урбани Заедници.

Предвиден уџет

600.000,00ден

Вкупно планиран буџет за 3:

1.020.000,00 ден

4. ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТИ И ПРОЕКТНО УПРАВУВАЊЕ

4.1. Подготовка на проекти и проектнo управување

Успешноста на реализација на зацртаните проектни активности на вработените во одделението за туризам е најдиректно поврзано со степенот на нивната обученост и стручност. Бидејќи се работи за сложена и комплексна проблематика согласно Европските стандарди, неопходно е континуирано подигнување на капацитетите на човечките ресурси во одделението за туризам.

Доказ за важноста на оваа проблематика е и тоа што во Европските претпристапни фондови (ИПА), цела една компонента е посветена токму на овој процес на континуирано стекнување на нови знаења и приближување кон европските стандарди.

Оваа програма за подигнување на капацитетот на човечките ресурси, планирано е да се оствари преку:

- Учество на стручни обуки, тренинзи, семинари, работилници, конференции,
- Превод на стручна литература,
- Консултантски услуги за специфични проектни активности,
- Воспоставување на партнерства неопходни во проектните апликации,

Превиден Буџет

50.000,00 ден

4.2. Средства за сопствено учество во имплементација на проекти

Според утврдените правила за апликација за одредени проекти, во зависност од донаторот како неопходност се наметнува потребата од обезбедување на средства за сопствено учество кои мора да се запазат како прв услов за аплицирање за одреден проект. Со оваа ставка се предвидуваат средства за сопствено учество во следните области: **меѓународни проекти со посебен акцент за ИПА фондовите, регионални проекти, меѓуопштинска соработка и микрорегионални проект.** Дел од средствата се наменети за сопствено учество за проектот Проектот „Интеррегионално управување со културното наследство Е-систем“ финансиран од програмата Интеррег Балкан-Медитеран 2014-2020.

Превиден Буџет

500.000,00 ден

4.3. Средства од аплицирани и одобрени проекти

Во оваа програмска ставка се предвидени реализација на активности кои се во склоп на развој на туризмот, а претставуваат активности кои би се реализирале во рамки на проекти финансирани од други страни и донатори. Дел од средствата од оваа активност се предвидени за реализација на Проектот „Интеррегионално управување со културното наследство Е-систем“ акроним на проектот „ИРК-ХЕРМЕС“, од програмата Интеррег Балкан-Медитеран 2014-2020, во партнерство со Универзитетот за технологија од Кипар - Водечки партнер на проектот и партнер 1, Истражувачки и иновативен центар за информации, комуникација и знаење на технологии Атина од Грција - Партнер 2, општина Самос од Грција - Партнер 3, општина Крф од Грција - Партнер 4, ЕЛЕТ од Грција – Партнер 5, општина Охрид од Македонија - Партнер 6, општина Ѓирокастро од Албанија - Партнер 7. Проектот се однесува на дигитализација на културното наследство преку повеќе активности.

Проектот е одобрен во Март 2017 и се очекува склучување на договор за истиот. Вкупен буџет на проектот е 1.162.000,00 Евра од кои за Охрид се предвидени 121.450,00 евра буџет за реализација на проектни активности (од кои 75% - 91.088,00 Еур се добиваат авансно, а остатокот од 25% - 30.362,00 Еур. се рефундираат по завршувањето на проектот)

Превиден Буџет

6.000.000,00 ден

Вкупно планиран буџет за 4:

6.550.000.00 ден

ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА 2018:

12.000.000,00 ден

РЕКАПИТУЛАР

ПРЕДЛОГ Г2 ПРОГРАМА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ТУРИЗМОТ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2018 г.					
Бр.	Активност		Средства од буџет	Средства од донации	ВКУПНО
1	УПРАВУВАЊЕ СО ТУРИСТИЧКИ ДЕЈНОСТИ				
1.1.	Изработка на Стратегија за развој на туризмот на општина Охрид - активни мерки за подобрување на конкурентноста и услугите во туристичко – угостителскиот сектор		130.000,00	/	130.000,00
1.2.	Управување со туристичките дејности од мал обем во надлежност на единицата на локална самоуправа Општина Охрид		0,00	/	0,00
1.5.	Субвенционирање на приватни станоиздавачи од мал обем		800.000,00	/	800.000,00
Вкупно 1			930.000,00	/	930.000,00
2	ПРОМОЦИЈА НА ОХРИД КАКО ТУРИСТИЧКА ДЕСТИНАЦИЈА				
2.1.	Електронски маркетинг и онлајн промоција на туристичката понуда на Охрид		100.000,00	/	100.000,00
2.2.	Туристичка промоција на Охрид и регионот во странски и домашни печатени и електронски медиуми		150.000,00	/	150.000,00
2.3.	Организација на промо-тура „Охрид 2018“		300.000,00	/	300.000,00
2.4.	Организација на „Охрид Гастро Тура – Ohrid Gastro Tour“		350.000,00	/	350.000,00
2.5.	Меѓународна промоција на туристичкиот потенцијал на Охрид		550.000,00	/	550.000,00
2.6.	Организација на манифестации и поддршка на различни активности и настани поврзани со промоција на туристичките производи		300.000,00	/	300.000,00
2.7.	Организација на промотивни активности и настани во соработка со туристичко угостителскиот сектор на Охрид		400.000,00	/	400.000,00
2.8.	Организација на “БЕЛО ЛЕТО 2018”		450.000,00	/	450.000,00
2.9.	Изготвување на печатен и електронски промотивен материјал за Охрид		900.000,00	/	900.000,00
Вкупно 2			3.500.000,00	/	3.500.000,00
3	РАЗВОЈ НА ТУРИСТИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА				
3.1.	Туристички информативни центри		120.000,00	/	120.000,00
3.2.	Обележување (сигнализација) на туристичките места		300.000,00	/	300.000,00
3.5.	Финансирање на локални микропроекти со цел поттикнување на развојот на туризмот		600.000,00	/	600.000,00
Вкупно 3			1.020.000,00	/	1.020.000,00

4	ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТИ И ПРОЕКТНО УПРАВУВАЊЕ				
4.1.	Подготовка на проекти и проектно управување	50.000,00	/	50.000,00	
4.2.	Средства за сопствено учество во имплементација на проекти	500.000,00	/	500.000,00	
4.3.	Средства од аплицирани и одобрени проекти	/	6.000.000,00	6.000.000,00	
Вкупно 4		550.000.00	6.000.000.00	6.550.000.00	
ВКУПНО		6.000.000,00	6.000.000,00	12.000.000,00	